

Българо-чешки речник на словесния фолклор

На 16 април Българският културен институт в Прага стана организатор и домакин на кръщаването на двуезичния „Речник на термините от словесния фолклор (България)“, плод на съвместен българо-чешки проект, реализиран в София.

Вечерта беше открита от сътрудника на БКИ доц. д-р Добромир Григоров, който представи участниците в поредната чешко-българска вечер – двамата ръководители на проекта: доц. д-р Вихра Баева (Институт по етнология и фолклор с Етнографски музей), чиито многобройни публикации, посветени на фолклора и религиозните практики, са свидетелство за богатата ѝ научна кариера; д-р Ярослав Отченашек, научен сътрудник в Чешката академия на науките; авторът на предговора доц. д-р Владимир Пенчев (Институт по етнология и фолклор с Етнографски музей), член на Съюза на преводачите, председател на Бохемия клуб, преподавател в четири университета в България. Името му отдавна е известно на чешкия академичен свят, автор на повече от 150 научни публикации, включително 20 книги, една от които наскоро беше издадена на чешки език.

В своето изказване доц. д-р Вл. Пенчев изтъкна, че уникалното на двуезичното издание са отразените в него нови тенденции в българската словесна фолклористика. Същевременно той отбеляза, че в днешно време докато фолклористите в чешка среда са по-скоро мохикани, в България броят им съвсем не е малък. В заключение Вл. Пенчев посочи, че главният „мотор“ на проекта е неговият чешки колега Яр. Отченашек. Именно той дава идеята, а първите, които реагират, са българските фолклористи. Изказването на д-р Яр. Отченашек, преводач на текста на чешки език, беше придружено с power point презентация. Чешкият етнолог представи структурата на речника. В него е проследено развитието на българската устна традиция от предхристиянски времена до наши дни и съдържа поднесена по увлекателен начин информация за термините

Д-р Я. Отченашек, доц. Вл. Пенчев, д-р В.Баева, доц. Д. Григоров

и персонажите от българския словесен фолклор („вълшебна приказка“, „легенда“, „народна песен“, „караконджул“, „Бай Ганьо“, „Хитър Петър“), за основните представители на българския фолклор (Михаил Арнаудов, Иван Шишманов, Тодор Ив. Живков и др.) и списък на използваната литература. Наред с това в книгата са поместени немалко цветни илюстрации – репродукции на фрески, стенописи и картини (на Св. Георги, Св. Трифон, Св. Петка), корици на стари фолклористични издания. Двуезичното издание е дело на изследователи от Института по етнология и фолклор с Етнографския музей – Магдалена Елчинова, Николай Вуков, Албена Георгиева, Миглена Иванова, Цветелина Димитрова, Григор Х. Григоров, Йорданка Коцева, и др. Днешното културно събитие е истински празник, резултат на неколкогодишна работа, заяви със задоволство доц. д-р В. Баева. Важна част от колективните усилия на авторите и ръководителите на проекта представляваха периодичните сборки, на които всеки текст се е обсъждал отделно, отбеляза тя. Тези дискусии безспорно помогнаха на българските изследователи да осмислят

своите си фолклорни традиции и да ги поставят в общ, европейски контекст, подчерта доц. Баева. Този том е първи от поредицата, която тепърва ще се разширява. В края на своето изказване тя благодари на координатора на проекта доц. Вл. Пенчев и на д-р Отченашек, автор на тази амбициозна идея, която отначало се е видяла прекалено смела и трудноосъществима за българските фолклористи. Своите благодарности доц. Баева отправи и към лектора по български език в Карловия университет д-р Гинка Бакърджиева за езиковата стилизация, към доц. Добромир Григоров от БКИ-Прага и не на последно място към Министерството на културата на България за финансовата подкрепа. Накрая д-р Божана Нишева, преподавател в Карловия университет, и нейната студентка от специалността „Българистика“ Яна Георгиева „запознаха“ присъстващите с текстове за фолклорните герои *Баба Марта*, *Змей* и *Крали Марко*, които прочетоха съответно на български и чешки език.

Д-р Красимира Мархалева